

Zadání práce

Pohlavní dimorfismus lidské pánve - jeho vznik, evoluční a funkční důsledky Sexual dimorphism in the human pelvis - its origin, evolutionary and functional implications

Vedoucí: Mgr. Rebeka Rmoutilová

Konzultant: doc. RNDr. Jaroslav Brůžek, Ph.D.

Tradičně je pohlavní dimorfismus lidské pánve dáván do souvislosti s adaptací na bipedii a porody novorozenců s velkým objemem hlavičky. Tento stav vyvolal potřebu složitějšího porodního mechanismu. Od doby Washburna (1960) je vztah rozměrů pánve matky a hlavičky donošeného plodu nazýván obstetrické dilema. Pod vlivem tohoto paradigmatu je ženská pánev pokládána za strukturu ovlivněnou silnou stabilizační selekcí (González et al., 2016), která spočívá v nutnosti zvětšení pánevního kanálu na pozadí bipední lokomoce. Nedávné publikace však polemizují s tímto názorem (Grabowski, 2013; Warrener et al., 2015); odstupují od typologického pojetí mužské a ženské pánve a zabývají se více variabilitou v rámci celé lidské populace. Vynořují se tak nové poznatky o vlivu ekologických faktorů (Betti, 2014; Wells and Wells, 2015) a neutrální selekce (Betti et al., 2013) či bouřlivě diskutované vývojové pojetí obstetrického dilematu (Huseynov et al., 2016; Mitteroecker and Fischer, 2016; Ponce de León et al., 2016). Všechny tyto poznatky mají přitom společné to, že oslabují původní model evoluce lidské pánve založený především na selekčním kompromisu mezi dvěma protichůdnými tlaky.

Cílem BP je shrnout faktory podílející se na vzniku pohlavního dimorfismu pánve, porovnat a kriticky zhodnotit argumentaci uvedených badatelů ve světle poznatků dalších publikovaných studií.